

Brüsszel, 2026. április 23.
(OR. en)

8526/26

Intézményközi referenciaszám:
2026/0094 (NLE)

ENV 406
CLIMA 220
POLMAR 34

JAVASLAT

Küldi: az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma: 2026. április 23.
Címzett: Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára

Biz. dok. sz.: COM(2026) 172 final

Tárgy: Javaslat
A TANÁCS HATÁROZATA
az Európai Unió által az Atlanti-óceán északkeleti körzete tengeri környezetének védelméről szóló egyezmény keretében az OSPAR-bizottság 2026. júniusi ülésén képviselendő álláspontról

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a következő dokumentumot: COM(2026) 172 final.

Melléklet: COM(2026) 172 final

Brüsszel, 2026.4.23.
COM(2026) 172 final

2026/0094 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

az Európai Unió által az Atlanti-óceán északkeleti körzete tengeri környezetének védelméről szóló egyezmény keretében az OSPAR-bizottság 2026. júniusi ülésén képviselendő álláspontról

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT TÁRGYA

E javaslat tárgya az Unió által az Atlanti-óceán északkeleti körzete tengeri környezetének védelméről szóló egyezmény bizottságában (a továbbiakban: OSPAR-bizottság) a kopásvédőként szolgáló védőszálak fokozatos kivezetéséről szóló ajánlás tervezett elfogadásával kapcsolatban képviselendő álláspont meghatározásáról szóló határozat.

2. A JAVASLAT HÁTTERE

2.1. Az OSPAR-egyezmény

Az Atlanti-óceán északkeleti körzete tengeri környezetének védelméről szóló egyezmény (a továbbiakban: OSPAR-egyezmény) célja az északkelet-atlanti tengeri területnek az emberi tevékenységek káros hatásaival szembeni védelme az emberi egészség megóvása, a tengeri ökoszisztémák megőrzése, illetve, amennyiben ez lehetséges, a káros hatásokat szenvedett tengeri területek helyreállítása érdekében. Az egyezménynek 16 szerződő fele van: Belgium, Dánia, az Egyesült Királyság, az EU, Finnország, Franciaország, Hollandia, Izland, Írország, Luxemburg, Németország, Norvégia, Portugália, Spanyolország, Svédország és Svájc. Az OSPAR-egyezmény 1998. március 25-én lépett hatályba.

2.2. Az OSPAR-bizottság

Az OSPAR-bizottság (amelyet az OSPAR-egyezmény 10. cikke hozott létre) az egyes szerződő felek képviselőiből áll, rendszeres időközönként ülésezik, illetve különleges körülmények miatt bármilyen, szükségesnek ítélt időpontban összehívható. Feladatai közé tartozik az egyezmény végrehajtásának felügyelete, valamint az OSPAR-egyezmény prioritásainak, a tengeri terület állapotának, az elfogadott intézkedések hatékonyságának és az esetleges kiegészítő vagy eltérő intézkedések szükségességének a felülvizsgálata. Az OSPAR-egyezmény 10. cikkének (3) bekezdése értelmében az OSPAR-bizottság hatáskörrel rendelkezik arra, hogy az OSPAR-egyezmény 13. cikkével összhangban határozatokat és ajánlásokat fogadjon el.

Az egyezmény 20. cikke értelmében minden részes fél egy szavazattal rendelkezik az OSPAR-bizottságban. Az EU annyi szavazattal van felruházva, ahány tagállama szerződő fele az egyezménynek. Az EU nem gyakorolhatja szavazati jogát, ha tagállamai saját maguk élnek szavazati jogukkal, és fordítva (20. cikk, (2) bekezdés). Az OSPAR-egyezmény 13. cikkének (1) bekezdése értelmében a határozatokat és ajánlásokat a szerződő felek egyhangú szavazatával, vagy – ha az egyhangúság nem érhető el – a szerződő felek háromnegyedes többségi szavazatával kell elfogadni.

2.3. Az OSPAR-bizottság tervezett jogi aktusa

Az OSPAR-bizottság a halászeszközökből származó tengeri hulladék jelentős csökkentése érdekében a tervek szerint 2026. júniusi ülésén ajánlást fogad el a halászatban kopásvédőként szolgáló védőszálak használatának fokozatos kivezetéséről (a továbbiakban: a tervezett jogi aktus). A védőszálak műanyagból készülnek, és ebből következően hozzájárulnak a műanyagszennyezéshez, továbbá tartós veszélyt jelentenek a tengeri fajokra, mivel azok példányai rendszeresen belegabalyodnak a szálakba.

Az ajánlás, amely jogilag nem kötelező erejű, arra ösztönzi az OSPAR-egyezmény szerződő feleit, hogy fogadjanak el nemzeti intézkedéseket a védőszalak környezetvédelmi szempontból megfelelő alternatívákkal való felváltására, és hogy támogassák az ilyen alternatívák tesztelését és fejlesztését. Az ajánlás támogatja továbbá az információcserére, az esetleges akadályok leküzdésére és a jogi intézkedések előmozdítására irányuló közös erőfeszítéseket, amint megfelelő alternatívák állnak rendelkezésre.

Az ajánlás emellett támogatja a védőszalak tengeri környezetre gyakorolt hatásának megértésére irányuló nyomkövetési erőfeszítéseket is.

3. AZ UNIÓ ÁLTAL KÉPVISELENDŐ ÁLLÁSPONT

Az OSPAR-bizottság 2026. júniusi ülésén képviselendő álláspont az, hogy támogatni kell a tervezett jogi aktus elfogadását. Az ajánlás összhangban van a tengeri környezetvédelemre vonatkozó uniós jogszabályokkal, többek között az egyes műanyagtermékek környezetre gyakorolt hatásának csökkentéséről szóló (EU) 2019/904 irányelvvel, valamint a tengeri környezetvédelmi politika területén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szóló 2008/56/EK irányelvvel. Ez utóbbi irányelv egyik kulcsfontosságú eleme különösen az olyan intézkedések meghozatala, amelyek nyomán a tengeri hulladék nem okozhat károsodást a parti és a tengeri környezetben, ami a tengervizek esetében alapvető a jó környezeti állapot eléréséhez.

Ezenfelül az (EU) 2019/1241 rendelet rendelkezéseket állapít meg a halászati erőforrások megóvása és a tengeri ökoszisztémák védelme érdekében. Az említett uniós jogszabályok koherens keretet biztosítanak ahhoz, hogy a műanyagszennyezés csökkentése érdekében lehetőség nyíljon a védőszalak fokozatos kivezetésére, és a tervezett OSPAR-ajánlás célkitűzéseivel is összhangban állnak. A tervezett ajánlás összefüggésében szükség van az Unió által képviselendő álláspont kialakítására, mivel az ajánlás megkönnyíti az uniós szakpolitikák és jogszabályok végrehajtását, valamint megelőzi a tengeri környezet károsodását és fokozza annak védelmét. Ezért javasolt, hogy az Unió támogassa a tervezett jogi aktus elfogadását.

4. JOGALAP

4.1. Eljárási jogalap

4.1.1. Alapelvek

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 218. cikkének (9) bekezdése határozatok elfogadásáról rendelkezik *„a megállapodásokkal létrehozott szervezetben az Unió által képviselendő álláspontok kialakítására vonatkozóan, amennyiben az ilyen szervnek joghatással bíró jogi aktust kell elfogadnia, kivéve a megállapodás intézményi kereteit kiegészítő vagy módosító jogi aktusokat”*.

A *„joghatással bíró jogi aktus”* fogalmába beletartoznak a nemzetközi jognak a kérdéses szervet szabályozó szabályai szerint joghatással bíró jogi aktusok. Ezenfelül a fogalom magában foglalja azokat az eszközöket is, amelyek a nemzetközi jog szerint nem bírnak kötelező erővel, de *„meghatározó módon befolyásolják az uniós jogalkotó által [...] elfogadott szabályozás tartalmát”*¹.

¹ A Bíróság 2014. október 7-i ítélete, Németország kontra Tanács, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61–64. pont.

4.1.2. A jelen esetre történő alkalmazás

Az OSPAR-bizottságot megállapodás, nevezetesen az OSPAR-egyezmény hozta létre.

A tervezett jogi aktus az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése értelmében joghatással bíró jogi aktusnak minősül, mivel a halászatban kopásvédőként szolgáló védőszálak fokozatos kivezetéséről szóló ajánlás – még ha jogilag nem is kötelező erejű – a nemzetközi jog szerint joghatást vált ki, tekintve, hogy az OSPAR-egyezmény magatartási kötelezettséget ír elő a szerződő felek számára az OSPAR-bizottság ajánlásainak végrehajtása tekintetében.

Ebben az összefüggésben hivatkozni kell az OSPAR-egyezmény 22. cikkére, amely jogilag arra kötelezi a szerződő feleket, hogy rendszeres időközönként tegyenek jelentést az OSPAR-bizottságnak „*a) az Egyezmény és az annak értelmében elfogadott határozatok és ajánlások rendelkezéseinek végrehajtására általuk hozott jogszabályi és egyéb intézkedésekről, beleértve különösen az említett rendelkezések megszegésének megelőzésére és büntetésére hozott intézkedéseket [...]*”. Ezenkívül az OSPAR-egyezmény 23. cikke úgy rendelkezik, hogy az OSPAR-bizottság „*felméri az Egyezmény, illetve az annak értelmében elfogadott határozatok és ajánlások általuk történő teljesítését*”.

E rendelkezések alapján egyértelmű, hogy az OSPAR-egyezmény jogilag kötelező módon előírja, hogy a feleknek intézkedéseket kell hozniuk az OSPAR-bizottság ajánlásainak végrehajtása érdekében, és jelentést kell tenniük ezekről az intézkedésekről, továbbá hogy az említett ajánlásoknak való megfelelésüket az OSPAR-bizottság nyomon követi, ami a szóban forgó ajánlások tekintetében magatartási kötelezettséget ró a felekre. Ezért úgy tekinthető, hogy az OSPAR-ajánlások az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése értelmében joghatást váltanak ki a szerződő felekre, köztük az Unióra nézve.

A kopásvédőként szolgáló védőszálak fokozatos kivezetéséről szóló ajánlás esetében az ajánlás tartalma megerősíti az ilyen joghatás meglétét. Ezzel összefüggésben hivatkozni kell az ajánlás „Végrehajtási jelentések” című 5. pontjára, amely megerősíti, hogy a feleknek végre kell hajtaniuk az ajánlást, és az ajánlás I. mellékletében meghatározott, kifejezetten e célra létrehozott jelentéstételi formanyomtatvány használatával jelentést kell tenniük („benyújtaniuk”) a végrehajtásról.

Ezért a tervezett jogi aktus a nemzetközi jog szerint joghatást vált ki az Unióra nézve, mivel az általa előírt magatartási kötelezettség értelmében az Unió mint az OSPAR-egyezmény szerződő fele köteles végrehajtani a tervezett jogi aktust, és jelentést tenni annak végrehajtásáról. A tervezett jogi aktus nem egészíti ki és nem módosítja a megállapodás intézményi keretét.

Ezért a javasolt határozat eljárási jogalapja az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése.

4.2. Anyagi jogalap

4.2.1. Alapelvek

Az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése szerinti határozat anyagi jogalapja elsősorban azon tervezett jogi aktus célkitűzésétől és tartalmától függ, amellyel kapcsolatban az Unió által képviselendő álláspont meghatározásra kerül. Amennyiben a tervezett jogi aktus kettős célkitűzést követ, vagy két összetevőből áll, és ezek egyike elsődlegesként vagy döntő jellegűként azonosítható, míg a másik pusztán járulékos jellegű, az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése szerinti határozatot egyetlen jogalapra, azaz az elsődleges, illetve döntő jellegű célkitűzés vagy összetevő által megkövetelt jogalapra kell alapítani.

4.2.2. A jelen esetre történő alkalmazás

A tervezett jogi aktus elsődleges célkitűzése és tartalma a környezet védelmével kapcsolatos. Ezért a javasolt határozat anyagi jogalapja az EUMSZ 192. cikkének (1) bekezdése.

4.3. Következtetés

A javasolt határozat jogalapja ezért az EUMSZ 192. cikkének (1) bekezdése, összefüggésben 218. cikkének (9) bekezdésével.

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

az Európai Unió által az Atlanti-óceán északkeleti körzete tengeri környezetének védelméről szóló egyezmény keretében az OSPAR-bizottság 2026. júniusi ülésén képviselendő álláspontról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 192. cikke (1) bekezdésére, összefüggésben 218. cikke (9) bekezdésével,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

- (1) Az OSPAR-egyezményt (a továbbiakban: az egyezmény) az Unió az 1998. október 7-i 98/249/EK tanácsi határozattal kötötte meg.
- (2) Az egyezmény 10. cikkének (3) bekezdése értelmében az egyezmény 10. cikkének (1) bekezdésével létrehozott bizottság (a továbbiakban: OSPAR-bizottság) az egyezmény 13. cikkének megfelelően határozatokat és ajánlásokat fogadhat el.
- (3) Az OSPAR-bizottság a 2026. június 22-én kezdődő 29. rendes ülésén a tervek szerint ajánlást fogad el a kopásvédőként szolgáló védőszálak fokozatos kivezetéséről.
- (4) Az OSPAR-bizottságnak a kopásvédőként szolgáló védőszálak fokozatos kivezetéséről szóló ajánlása – elfogadása esetén – joghatással fog bírni az Unióra nézve.
- (5) Ezért helyénvaló meghatározni az OSPAR-bizottságban a kopásvédőként szolgáló védőszálak fokozatos kivezetéséről szóló ajánlással kapcsolatban képviselendő állásponthoz,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

Az Unió egyetért a kopásvédőként szolgáló védőszálak fokozatos kivezetéséről szóló ajánlásnak az OSPAR-bizottságon belüli elfogadásával.

2. cikk

Az 1. cikk szerinti állásponthoz érintő kismértékű technikai változtatások újabb tanácsi határozat nélkül is elfogadhatók.

3. cikk

Ez a határozat az elfogadásának napján lép hatályba.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*a Tanács részéről
az elnök*